

ОТЧЕТЪ

на

Българската Народна Банка

за 1917 година.

Година 39^а.

1654

СОФИЯ

ЦАРСКА ПРИДВОРНА ПЕЧАТНИЦА

1918.

~~ИНВЕНТАРЕНЪ~~
~~№ 1654~~

~~БИБ. ВОН.~~
~~813~~

ОТЧЕТЪ

на

Българската Народна Банка

за 1917 година.

Година 39^а.

СОФИЯ

ЦАРСКА ПРИДВОРНА ПЕЧАТНИЦА

1918.

БИБЛИОТЕКА НА Б. Н. БАНКА

A/Г 82

ИНВЕНТАРЕНЬ
№ 35497

8 1 DEK 1993

16 ФЕВ. 1955

20 1 IX 1989

10. III. 1976

20-0001 100 100 100

Господину Министру на Финансите.

Господинъ Министре,

Въз основа на чл. 56 отъ закона за Българската Народна Банка, имаме честь да Ви прѣд-
ставимъ годишния ни отчетъ за резултатитѣ отъ операциитѣ на Банката за изтеклата 1917 година.

1. Капиталъ и резерви на Банката.

а) Основенъ капиталъ.

На 31/ХІІ. 1916 година капиталътъ на Банката е билъ . . . . . лева 20.000.000
Прѣзъ отчетната 1917 година той не е прѣтърпѣлъ никакво измѣнение, така че на
31/ХІІ. 1917 година остава пакъ сѣщия.

б) Запасенъ капиталъ.

На 31/ХІІ. 1916 година запасниятъ капиталъ на Банката е билъ . . . . . лева 10.000.000
Прѣзъ отчетната 1917 година той не е прѣтърпѣлъ никакви измѣнения, така че на
31/ХІІ. 1917 година остава пакъ сѣщия.

в) Ипотеченъ резервенъ фондъ.

(Създаденъ прѣзъ 1907 год.).

На 31/ХІІ. 1916 година Ипотечниятъ резервенъ фондъ е билъ . . . . . лева 1.104.033·69
На 31/ХІІ. 1917 година сѣщиятъ се е възкачилъ на . . . . . „ 1.303.050·30
Увеличение прѣзъ 1917 година . . . . . лева 199.016·61

г) Фондъ „Ликвидация на присждени имоти“.

(Създаденъ прѣзь 1909 година).

На 31/ХІІ. 1916 година фондътъ „Ликвидация на присждени имоти“ е билъ	лева	820.689·14
Прѣзь 1917 година постъпило	„	<u>562.303·37</u>
	Всичко	лева 1.382.992·51
Прѣзь сжщата година е изразходвано	„	<u>—</u>
На 31/ХІІ. 1917 година оставатъ	лева	<u>1.382.992·51</u>
Увеличение прѣзь 1917 година	лева	562.303·37

д) Фондъ „Съмнителни вземания“.

(Създаденъ прѣзь 1911 год.).

На 31/ХІІ. 1916 година фондътъ „Съмнителни вземания“ е възлизалъ на	лева	24.000.000·—
Прѣзь 1917 година постъпило	„	<u>26.004.267·95</u>
	Всичко	„ 50.004.267·95
Прѣзь сжщата година минати въ загуба несъбираеми вземания на сума	„	<u>4.267·95</u>
На 31/ХІІ. 1917 година оставатъ	„	<u>50.000.000·—</u>
Увеличение прѣзь 1917 година	„	26.000.000·—

а всичко на 31/ХІІ. 1917 година капиталъ и резерви на сума лева **82.686.042·81** или съ лева 26.761.319·98 въ повече отъ 1916 година.

2. Общо количество на операциитѣ.

Общото количество на операциитѣ прѣзь 1917 година възлиза на 1.011.455 за лева 28.813.465.367·29

а) Банкови операции.

Общото количество на банковитѣ операции прѣзь 1917 г. възлиза на 957.789 за лева 26.717.126.346·80		
Прѣзь 1916 година то възлизаше на	898.319	„ „ 13.745.069.218·61
Увеличение за 1917 година *)	<u>+ 59.470</u>	„ „ <u>+ 12.972.057.128 19</u>

б) Операции за смѣтка на Държавното Съкровище.

Общото количество на извършенитѣ операции по касовата служба на държавата прѣзь 1917 година възлиза на	53.666	за лева 2.096.339.020·49
Прѣзь 1916 година възлизаше на	<u>48.508</u>	„ „ <u>1.699.347.060·41</u>
Увеличение за 1917 година	<u>+ 5.158</u>	„ „ <u>+ 396.991.960 08</u>

3. Движение на касата.

На 31/ХІІ. 1916 година е имало въ каситѣ на Банката	лева	184.891.177·64
Прѣзь 1917 година сж постъпили по 401.617 операции	„	<u>4.544.057.211·10</u>
	Всичко	„ 4.728.948.388·74
Прѣзь 1917 година сж изплатени по 351.668 операции	„	<u>4 407.907.271·10</u>
На 31/ХІІ. 1917 година е имало наличностъ	„	<u>321.041.117 64</u>

*) Като мѣрило за опредѣляне намалението или увеличението въ операциитѣ на Банката за 1917 г., въ сравнение съ тѣзи отъ 1916 г., Управлението на Банката се е ржководило: по смѣткитѣ „Портфейлъ“, „Депозирани подици“, както и при вътрѣшнитѣ и задграничнитѣ прѣводи, отъ бройкитѣ, а по всички други смѣтки — отъ сумата.

Наличността на 31/XII. 1917 година се състои отъ тѣзи монети:

Монети	{	злато	лева	62.855.275.58
		чуждестранни банкноти	"	16.080.054.01
		сребро	"	16.876.140.30
Банкноти	{	златни	"	175.024.000.—
		сребърни	"	<u>50.205.647.75</u>
Всичко . . . . . лева				<u>321.041.117.64</u>

Общиятъ оборотъ на касата прѣзь 1917 година възлиза на	лева	8.951.964.482.20
Прѣзь 1916 година оборотътъ е билъ	"	<u>4.912.384.563.88</u>
Значи, прѣзь 1917 година оборотътъ е билъ въ повече	"	<u>4.039.579.918.32</u>

Измѣненіята въ монетната наличностъ сж били слѣднитѣ:

въ хиляди лева

Злато	Сребро	Злато и сребро
Максимумъ 82.057 на 14/XII.	Максимумъ 17.213 на 22/I.	Максимумъ 98.996 на 14/XII.
Минимумъ 66.841 на 14/V.	Минимумъ 16.876 на 31/XII.	Минимумъ 83.951 на 14/V.
Срѣдно . . 71.719 —	Срѣдно . . 17.068 —	Срѣдно . . 88.787

Измѣненіята въ банкнотитѣ за обръщение сж били слѣднитѣ:

въ хиляди лева.

Златни	Сребърни	Златни и сребърни
Максимумъ 1.175.942 на 31/XII.	Максимумъ 324.300 на 14.IX.	Максимумъ 1.492.768 на 31/XII.
Минимумъ 579.156 на 14/I.	Минимумъ 259.478 на 7/I.	Минимумъ 843.814 на 7/I.
Срѣдно . . 843.621 —	Срѣдно . . 305.136 —	Срѣдно . . 1.148.757 —

4. Портфейлъ.

На 31/XII. 1916 година е имало въ портфейла 25.199 сконтирани полици и записи за лева	28.616.473.25
Прѣзь 1917 година сж постѣпили	<u>646</u> " " " " " " <u>1.600.491.—</u>
Всичко	25.845 " " " " " " 30.216.964.25
Прѣзь 1917 година сж излѣзли	<u>4.003</u> " " " " " " <u>6.094.175.63</u>
На 31/XII. 1917 година сж останали	<u>21.842</u> " " " " " " <u>24.122.788.62</u>

Отъ постѣпилитѣ прѣзь 1917 година полици:

630 сж заемни полици за	лева	1.452.891.—
16 сж сконтирани полици за	"	<u>147.600.—</u>
Всичко <u>646</u> полици за	"	<u>1.600.491.—</u>

Общото количество на постѣпилитѣ прѣзь 1917 год.

полици и записи, както се вижда по-горѣ, е било	646 полици за	лева	1.600.491.—
Това количество прѣзь 1916 година е било	<u>1.226</u> " "	"	<u>3.027.099.10</u>
Значи, прѣзь 1917 год сж постѣпили въ по-малко	<u>580</u> " "	"	<u>1.426.608.10</u>

Прѣзь 1917 година портфейлтъ е прѣтърпѣлъ слѣднитѣ измѣненія:

Максимумъ	28.508.445.90 на 7 януарий
Минимумъ	24.122.788.62 на 31 декемврий
Срѣдно	26.335.839.81

5. Депозирани полици.

На 31/XII. 1916 година е имало	13.771	депозирани полици за лева	23.020.983.69
Прѣзъ 1917 година сж постѣпили	27	" " " "	2.343.550.—
Всичко	13.798	" " " "	25.364.533.69
Прѣзъ 1917 година сж събрани	1.012	" " " "	2.688.717.18
" " " " повърнати	1.759	" " " "	6.298.166.56
На 31/XII. 1917 година сж останали	<u>11.027</u>	" " " "	<u>16.377.649.95</u>

Общото количество на постѣпилитѣ прѣзъ 1917 година депозирани полици, както е показано

по-горѣ, е било	27	полици за	лева 2.343.550.—
Това количество прѣзъ 1916 година е било	386	" "	" 1.156.283.—
Значи, прѣзъ 1917 год. сж постѣпили въ по малко.	<u>359</u>	" "	<u>1.187.267.—</u>

Прѣзъ 1917 година депозираниѣ полици сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения:

Максимумъ	23.012.528.44	на 7 януарий
Минимумъ	16.377.649.95	на 31 декемврий
Срѣдно	19.363.342.02	—

6. Специални текущи смѣтки подѣ гаранция на полици.

На 31/XII. 1916 година е имало	136	смѣтки за	лева 5.635.193.72
Прѣзъ 1917 година отпуснато по	123	"	" 36.239.973.38
Всичко		" "	" 41.875.167.10
Прѣзъ 1917 година постѣпило по	102	" лева 38.521.748.93	
Прѣзъ сжщата година е дадено въ сѣдѣ	—	" —	" 38.521.748.93
На 31/XII. 1917 година сж останали	116	" за	" <u>3.353.418.17</u>

Тѣзи смѣтки сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения:

Максимумъ	6.384.510.15	на 30 юний
Минимумъ	3.046.241.70	на 22 декемврий
Срѣдно	4.677.507.04	—

7. Специални текущи смѣтки подѣ гаранция на двѣ лица.

На 31/XII. 1916 година е имало	2.678	смѣтки за	лева 22.482.600.12
Прѣзъ 1917 година е отпуснато	2.678	"	" 398.806.448.04
Всичко		" "	" 421.289.048.16
Прѣзъ 1917 година е постѣпило по	2.040	" лв. 362.154.478.56	
Прѣзъ сжщата година сж дадени въ сѣдѣ	7	" " 312.931.38	" 362.467.409.94
На 31/XII. 1917 година сж останали	2.598	" за	" <u>¹⁾ 58.821.638.22</u>

Прѣзъ 1917 година специалнитѣ текущи смѣтки подѣ гаранция на двѣ лица сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения:

Максимумъ	58.821.638.22	на 31 декемврий
Минимумъ	21.335.032.35	на 14 януарий
Срѣдно	36.148.819.45	—

¹⁾ Въ тази сума влизатъ и вземанията отъ районнитѣ комитети по открититѣ имѣ при Банката оборотни кредити.

8. Специални текущи сметки гаранция цесии.

На 31/ХІІ. 1916 година е имало	14 сметки за	лева	6.077.178.51
Прѣзъ 1917 година е отпуснато по	14 "	"	<u>485.478.21</u>
		Всичко	" 6.562.656.72
Прѣзъ 1917 година е постъпило по	6 "	лева	55.978.05
Прѣзъ същата година сж дадени въ създъ	— " за	"	<u>55.978.05</u>
На 31/ХІІ. 1917 година сж останали	13 "	"	<u><u>6.506.678.67</u></u>

Специалнитѣ текущи сметки срѣщу цесии сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения :

Максимумъ	6.506.678.67	на 31 декемврий
Минимумъ	6.073.898.61	на 7 февруарий
Срѣдно	6.177.475.52	—

9. Специални текущи сметки гаранция безепорни вземания.

На 31/ХІІ. 1916 година е имало	104 сметки за	лева	1.154.856.65
Прѣзъ 1917 година е отпуснато по	103 "	"	<u>359.316.06</u>
		Всичко	лева 1.514.172.71
Прѣзъ 1917 година е постъпило по	71 "	"	<u>671.461.34</u>
На 31/ХІІ. 1917 година сж останали	59 " за	лева	<u><u>842.711.37</u></u>

Тѣзи сметки сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения :

Максимумъ	1.154.537.83	на 7 януарий
Минимумъ	783.184.64	на 30 ноемврий
Срѣдно	935.524.10	—

10. Сметки и заеми подъ залогъ на цѣнни книжа.

На 31/ХІІ. 1916 година е имало	1.166 сметки за	лева	3.151.373.79
Прѣзъ 1917 година е отпуснато по	586 "	"	<u>5.101.829.81</u>
		Всичко	лева 8.253.203.60
Прѣзъ 1917 година е постъпило по	594 "	"	<u>4.676.665.72</u>
На 31/ХІІ. 1917 година сж останали	967 " за	лева	<u><u>3.576.537.88</u></u>

Специалнитѣ текущи сметки и заеми подъ залогъ на цѣнни книжа сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения :

Максимумъ	3.699.039.62	на 22 ноемврий
Минимумъ	2.970.857.98	на 22 мартъ
Срѣдно	3.380.476.80	—

11. Сметки и заеми под залог на стоки и коносаменти.

На 31/XII. 1916 година е имало	27	сметки за	лева 2.133.907.16
Пръзъ 1917 година е отпуснато по	25	"	" 7.289.335.78
		Всичко	лева 9.423.242.94
Пръзъ 1917 година постъпило по	18	"	лева 4.227.872.—
Пръзъ същата година сж дадени въ съдъ	—	" за "	" 4.227.872.—
На 31/XII. 1917 година сж останали	22	"	<u>лева 5.195.370.94</u>

Специалнитъ текущи сметки и заеми под залог на стоки и коносаменти сж прѣтърпѣли слѣднитъ измѣнения:

Максимумъ	5.195.370.94	на 31 декемврий
Минимумъ	1.712.888.22	на 30 юний
Срѣдно	3.014.650.55	—

12. Сметки и заеми срѣщу ипотеки.

а) Заеми срѣщу ипотеки.

На 31/XII. 1916 година е имало	3.103	ипотечни заеми за	лева 39.472.062.44
Пръзъ 1917 година сж отпуснати	9	" " "	" 45.657.14
		Всичко	лева 39.517.719.58
Пръзъ 1917 година е постъпило по	349	ипотечни заеми лв. 6.303.484.86	
Пръзъ същата година сж останали върху Банката	—	ипот. имоти за "	" 6.303.484.86
На 31/XII. 1917 година сж останали	<u>2.763</u>	ипотечни заеми за	<u>лева 33.214.234.72</u>

Заемитъ срѣщу ипотеки сж прѣтърпѣли слѣднитъ измѣнения:

Максимумъ	39.465.718.13	на 7 януарий
Минимумъ	33.214.234.72	на 31 декемврий
Срѣдно	36.549.789.80	—

б) Специални текущи сметки срѣщу ипотеки.

На 31/XII. 1916 година е имало	440	сметки за	лева 16.238.678.57
Пръзъ 1917 година е отпуснато по	428	"	" 5.695.445.04
		Всичко	лева 21.934.123.61
Пръзъ 1917 година е постъпило по	243	"	лева 7.213.081.67
Пръзъ същата година сж дадени въ съдъ	—	" за "	" 7.213.081.67
На 31/XII. 1917 година сж останали	405	"	<u>лева 14.721.041.94</u>

Тѣзи сметки сж прѣтърпѣли слѣднитъ измѣнения:

Максимумъ	16.422.499.27	на 14 май
Минимумъ	13.943.421.99	на 7 августъ
Срѣдно	15.216.815.67	—

13. Присждени недвижими имоти.

На 31/ХІІ. 1916 година сж останали върху Банката	387 имоти за лева	1.360.813·13
Прѣзъ 1917 година сж възложени (— ипотечни и 3 сконтови).	3 " " "	3.061·02
Всичко	390 " " "	1.363.874·15
Прѣзъ 1917 година сж продадени	26 " " "	859.945·72
На 31/ХІІ. 1917 година оставатъ	364 " " "	<u>503.928·43</u>

Присжденитѣ недвижими имоти сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения:

Максимумъ	1.363.200·48 на 31 януарий
Минимумъ	503.928·43 на 31 декемврий
Срѣдно	1.205.879·05

14. Заеми на окръжия, общини и учрѣждения.

На 31/ХІІ. 1916 година дългътъ къмъ Банката на разнитѣ градски и селски об- щини, окръжия и учрѣждения е билъ	лева	18.929.434·49
Прѣзъ 1917 година сж отпуснати нови заеми за	"	2.750 000—
Всичко	"	21.679.434·49
Прѣзъ 1917 година е постъпило	"	353.906·69
На 31/ХІІ. 1917 година остава да се дължи	"	<u>21.325.527·80</u>

Въ горнитѣ влизатъ сжщо отпуснатитѣ на нѣкои земледѣлчески банки заеми за откупувание на господарскитѣ и чифлишкитѣ земи.

Движението на тѣзи послѣднитѣ прѣзъ 1917 година е било слѣдното:

На 31/ХІІ. 1916 година земледѣлческитѣ банки сж дължали	лева	1.022.423·33
Прѣзъ 1917 година е отпуснато	"	—
" " " " постъпило	"	—
На 31/ХІІ. 1917 година остава да се дължи	"	<u>1.022.423·33</u>

а и м е н о :

1. Бълг. землед. банка, Босилеградски клонъ	лева	489.599·16
2. " " " Кюстендилски "	"	256.443·25
3. " " " Радомирски "	"	203.805·12
4. " " " Софийски "	"	72.575·80
Всичко	лева	<u>1.022.423·33</u>

Заемитѣ на окръжия, общини и учрѣждения, включително и тия на земледѣлческитѣ банки, сж прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения:

Максимумъ	21.350.148·80 на 14 септемврий
Минимумъ	18.845.780·34 на 22 юний
Срѣдно	20.155.653·38

15. Заеми на общини за постройка на училищни сгради.

На 31/XII. 1916 година дългът към Банката на разнитъ селски общини за постройка на училищни сгради е билъ	лева	619.781·31
Прѣзъ 1917 година сж били отпуснати нови заеми на сума.	„	280.975·—
Всичко		лева 900.756·31
Прѣзъ 1917 година е постъпило.	„	192.116·88
На 31/XII. 1917 година остава да се дължи.	лева	<u>708.639·43</u>

16. Държавно Съкровище.

На 31/XII. 1916 година Държавата е дължала на Банката по смѣтката „Държавно Съкровище“	лева	260.775.798·04
Прѣзъ 1917 година е отпуснато	„	2.744.645.961·53
Всичко		„ 3.005.421.759·57
Прѣзъ сжщата година е постъпило	„	2.384.090.172·80
На 31/XII. 1917 година Държавата е останала да дава	„	<u>621.331.586·77</u>

Въ послѣдната сума влизатъ и останалитъ непродадени Държавни съкровищни бонове за лева 231.311.000.

Прѣзъ 1917 година смѣтката „Държавно Съкровище“ е прѣтърпѣла слѣднитъ измѣнения:

Максимумъ	621.331.586·77	на 31 декемврий
Минимумъ	195.655.495·42	на 7 мартъ
Срѣдно	336.921.224·82	—

17. Управление на държавнитъ дългове.

На 31/XII. 1916 година е имало да взема	лева	88.644·87
Прѣзъ 1917 година е постъпило	„	2.107.688.258·26
Всичко		„ 2.107.776.903·13
Прѣзъ сжщата година е отпуснато	„	2.107.487.609·67
На 31/XII. 1917 година остава да взема	„	<u>289.293·46</u>

18. Текущи лихвени смѣтки.

На 31/XII. 1916 година е имало	410 смѣтки за	лева	19.011.799·53
Прѣзъ 1917 година е постъпило по	4.227 „	„	135.794.035·37
Всичко		„	154.805.834·90
Прѣзъ 1917 година е платено по	3.370 „	„	93.251.023·88
На 31/XII. 1917 година сж останали	4.492 „ за	„	<u>61.554.811·02</u>

Прѣзъ 1917 година смѣтката „Текущи лихвени смѣтки“ е прѣтърпѣла слѣднитъ измѣнения:

Максимумъ	61.554.811·02	на 31 декемврий
Минимумъ	7.132.611·68	на 22 августъ
Срѣдно	21.673.482·28	—

19. Депозитни текущи смѣтки.

На 31/XII. 1916 година е имало	2.212 смѣтки за	лева	3.699.755·52
Прѣзъ 1917 година е постъпило по	1.938 „	„	35.985.322·16
Всичко		„	39.685.077·68
Прѣзъ 1917 година е платено по	2.178 „	„	31.526.561·45
На 31/XII. 1917 година сж останали	2.400 „ за	„	<u>8.158.516·23</u>

Прѣзь 1917 година смѣтката „депозитни текущи смѣтки“ е прѣтърпѣла слѣднитѣ измѣнения :

Максимумъ	9.194.618·44	на 14 декемврий
Минимумъ	2.509.887·40	на 22 януарий
Срѣдно	5.770.804·88	—

20. Текущи безлихвени смѣтки

На 31/ХІІ. 1916 година е имало	9.442 смѣтки за	лева	89.979.483·20
Прѣзь 1917 година е постѣпило по	16.639 „	„	<u>2.625.229.052·43</u>
		Всичко	„ <u>2.715.208.535·63</u>
Прѣзь 1917 година е платено по	15.280 „	„	<u>2.569.185.130·50</u>
На 31/ХІІ. 1917 година сѣ останали	10.109 „	„	<u><u>146.023.405·13</u></u>

Смѣтката „Текущи безлихвени смѣтки“ прѣзь 1917 година е прѣтърпѣла слѣднитѣ измѣненія :

Максимумъ	178.071.732·47	на 7 августъ
Минимумъ	76.752.826·09	на 30 априлъ
Срѣдно	115.970.244·65	—

21. Държавни, общински и обществени фондове.

На 31/ХІІ. 1916 година е имало остатъкъ	лева	93.947.820·14
Прѣзь 1917 година е постѣпило	„	<u>336.000.036·63</u>
	Всичко	„ <u>429.947.856·77</u>
Прѣзь 1917 година е платено	„	<u>237.246.548·24</u>
На 31/ХІІ. 1917 година е имало остатъкъ	„	<u><u>192.701.308·53</u></u>

Прѣзь 1917 година смѣтката „Държавни, общински и обществени фондове“ е прѣтърпѣла слѣднитѣ измѣнения :

Максимумъ	192.701.308·53	на 31 декемврий
Минимумъ	83.127.629·35	на 7 февруарий
Срѣдно	115.482.178·28	—

22. Влогове лихвени срочни.

На 31/ХІІ. 1916 година е имало	2.389 влога за	лева	66.718.148·62
Прѣзь 1917 година е вложено по	<u>557</u> „	„	<u>36.965.751·46</u>
	Всичко	„ за	„ <u>103.683.900·08</u>
Прѣзь 1917 година е изплатено по	<u>506</u> „	„	<u>17.858.853·50</u>
На 31/ХІІ. 1917 година сѣ останали	<u>2.440</u> „ за	„	<u><u>85.825.046·58</u></u>

Прѣзь 1917 година влоговетѣ лихвени срочни сѣ прѣтърпѣли слѣднитѣ измѣнения :

Максимумъ	85.825.046·58	на 31 декемврий
Минимумъ	66.719.523·62	на 7 януарий
Срѣдно	77.820.354·66	—

23. Полицы за събиране.

На 31/XII. 1916 година е имало	88.780	полицы за	лева	84.635.060·18
Прѣзъ 1917 година сж постѣпили	<u>14.515</u>	" "	"	<u>7.627.005·33</u>
Всичко	103.295	" "	"	92.262.065·51
Прѣзъ 1917 година сж събрани и реметирани	18.990	" "	"	12.978.965·64
Прѣзъ сжщата година сж повърнати	<u>8.379</u>	" "	"	<u>9.923.891·88</u>
На 31/XII. 1917 година сж останали	<u><u>75.926</u></u>	" "	"	<u><u>69.359.207·99</u></u>

24. Депозити на хранение.

На 31/XII. 1916 година е имало	3.661	депозити за	лева	114.939.092·—
Прѣзъ 1917 година сж постѣпили	<u>807</u>	" "	"	<u>288.184.071·20</u>
Всичко	4.468	" "	"	403.123.163·20
Прѣзъ 1917 година сж изтеглени	<u>330</u>	" "	"	<u>111.182.298·48</u>
На 31/XII. 1917 година сж останали	<u><u>4.138</u></u>	" "	"	<u><u>291.940.864·72</u></u>

25. Прѣводи.

а) Вжтрѣшни.

Прѣзъ 1917 година банката е прѣвела суми, чрѣзъ чекове, писменни и телеграфически заповѣди срѣщу клоноветѣ и агентуритѣ, отъ едно мѣсто на друго въ царството, по . . . . .

150.296	прѣводи за	лева	868.183.659·47
Прѣзъ 1916 година е имало	<u>146.276</u>	" "	<u>423.363.756·90</u>
Увеличение за 1917 година	<u><u>+ 4.020</u></u>	" "	<u><u>+ 444.819.902·57</u></u>

б) Задгранични.

Прѣзъ 1917 година сж извършени съ чекове, писмени и телеграфически заповѣди срѣщу разни кореспонденти въ странство . . . . .

8.332	прѣводи за	лева	118.724.429·01
Прѣзъ 1916 година е имало	<u>9.188</u>	" "	<u>102.642.899·69</u>
Намаление за 1917 година	<u><u>- 856</u></u>	" "	<u><u>+ 16.081.529·32</u></u>
Прѣзъ 1917 година страннитѣ кореспонденти сж направили срѣщу клоноветѣ на банката	54	тегления за	" 901.271·86
Прѣзъ 1916 година е имало	<u>83</u>	" "	<u>355.205·35</u>
Намаление за 1917 година	<u><u>- 29</u></u>	" "	<u><u>+ 546.066·51</u></u>

26. Камбио и групове.

а) Камбио.

Прѣзъ 1917 година е купено и изпратено на страннитѣ кореспонденти камбио по . . . . .

139	чека	лева	376.369.412·84
Прѣзъ 1916 година е купено по	<u>80</u>	"	<u>583.785.165·51</u>
Намаление за 1917 година съ	<u><u>+ 59</u></u>	"	<u><u>- 207.415.752·67</u></u>

б) Групове.

Прѣзъ 1917 година сж пратени въ странство	17 група за	лева 7.616.000.—
Прѣзъ 1916 година сж пратени въ странство	— " "	—
Увеличение за 1917 година	<u>17</u> " "	<u>7.616.000.—</u>

27. Сконто, лихви и комисиони.

Прѣзъ течението на 1917 година процентътъ на лихвата е останалъ неизмѣненъ, а именно :

а) 6% за сконтиранитѣ полици и специалнитѣ текущи смѣтки подъ залогъ на полици отъ кредитнитѣ, акционерни или командитни съ акции дружества и банки, както и на частнитѣ банкерски кжши, които иматъ капиталъ най-малко 500.000 лева и които би направили годишенъ оборотъ най-малко отъ 800.000 лева по тия смѣтки.

б) 6 1/2% за сконтиранитѣ полици и специалнитѣ текущи смѣтки подъ залогъ на полици, на клиенти съ капиталъ по-малкъ отъ 500.000 лева и на мѣстнитѣ комитети по оборотнитѣ имъ кредити (рѣшение на съвѣта отъ 11 октомврий 1916 година).

в) 6 1/2% за заемитѣ и смѣткитѣ срѣщу залогъ на цѣнни книжа, стоки и коносаменти.

г) 5 1/2% респективно 5% за аванситѣ на държавата, прѣвишаващи сумата 10.000 000 лева, съгласно чл. 49 и чл. 50 отъ закона за банката и

д) 7% за всички други видове пласменти.

Прѣзъ отчетната 1917 година банката е имала единъ приходъ отъ лихви, комисиони и други права на сума	лева 72.124.869·56
Прѣзъ 1916 година тия приходи сж възлизали на	" 38.759.768·93
Значи, прѣзъ 1917 година е имало едно увеличение отъ	" <u>33.365.100·63</u>

28. Печалби и загуби.

Общата сума на печалбитѣ бруто, съгласно тукъ приложената смѣтка, възлиза на	лева 72.124.869 56
А разноснитѣ възлизатъ на	" <u>32.783.070·09</u>
Остава, слѣдователно, една чиста печалба отъ	" <u>39.341.799·47</u>
Чистата печалба прѣзъ 1916 година бѣше	" <u>25.659.284·60</u>
Значи, прѣзъ 1917 година чистата печалба е въ повече съ	" <u>13.682.514·87</u>

Чистата печалба на Банката за 1917 година се разпрѣдѣля, съгласно чл. чл. 4, 6, 22 и 62 отъ закона за сжщата и чл. 5 отъ закона за ипотечния кредитъ при Българската Народна Банка, както слѣдва:

а) 0·51% за ипотеченъ резервенъ фондъ, което прави 10% върху чиститѣ печалби на банката по ипотечнитѣ ѝ операции, които печалби възлизатъ на сума 1.990.166·27 лева	лева 199.016 61
б) 66·10% за фондъ „Съмнителни вземания“	" 26 004.267 95
в) 1·94% за възнаграждение на чиновницитѣ и служащитѣ (0·10% за Управителния Съвѣтъ и директоритѣ и 1·84% за останалия персоналъ)	" 764.738·10
г) 31·45% за „Държавното съкровище“	" <u>12.373.776·81</u>
Всичко	" <u>39.341.799·47</u>

*

Окончателниятъ балансъ на Банката за 1917 година, съпоставенъ съ баланситѣ отъ 1913 година насамъ, има слѣдния изгледъ:

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.	Разлика между 1916—1917
	въ милиони лева					
А К Т И В Ъ						
Невнесенъ капиталъ	6.9	4.1	2.2	0.4	—	— 0.4
Монетна наличностъ	78.8	83.6	83.9	85.4	95.8	+ 10.4
Странни кореспонденти	13.7	25.6	253.1	691.8	1239.7	+ 547.9
Държавно Съкровище	142.9	154.8	146.9	260.8	621.3	+ 360.5
Портфейлъ	41.1	40.7	35.4	28.6	24.1	— 4.5
Дебиторни смѣтки	79.4	92.2	71.5	56.7	93.0	+ 36.3
Дългосрочни заеми	63.2	63.3	65.1	65.2	61.9	— 3.3
Фондове	8.6	8.5	8.7	8.2	8.6	+ 0.4
Партиципации	3.5	3.5	3.3	3.6	3.5	— 0.1
Имоти	2.9	3.1	3.0	2.9	1.9	— 1.0
Разни	29.8	23.3	27.9	22.2	22.0	— 0.2
П А С И В Ъ.						
Капиталъ	20.0	20.0	20.0	20.0	20.0	—
Резерви	10.7	13.7	15.3	17.0	36.5	+ 19.5
Банкноти	188.7	226.6	369.7	833.9	1492.7	+ 658.8
Кредиторни смѣтки	137.3	140.2	189.4	209.3	411.2	+ 201.9
Държавни дългове	12.1	—	0.4	0.1	0.3	+ 0.2
Срочни влогове	50.5	55.2	59.2	66.7	85.8	+ 19.1
Заложни облигации	28.8	28.5	28.1	27.8	27.4	— 0.4
Лихви и комисиони за слѣд. год.	1.5	—	—	—	0.5	+ 0.5
Печалби и загуби	11.3	7.8	7.1	25.7	39.3	+ 13.6
Разни	9.1	10.7	11.8	25.4	58.1	+ 32.7
Балансовъ сборъ	470.2	502.7	701.0	1225.9	2171.8	+ 945.9

Характеристиката на баланса за 1917 година въ общи черти остава, прочее, еднаква съ оная, която ние дадохме на това мѣсто за военнитѣ баланси отъ 1916 и 1915 години: бързо увеличение на банкнотното обръщение, въ връзка съ безспирно разтящия активъ въ страннитѣ кореспонденти; постоянно намаление на частнитѣ пласменти за смѣтка на пласментитѣ въ полза на държавното съкровище и увеличение на частнитѣ безсрочни влогове.

Слѣдния анализъ по групи на ония пасивни и активни пера, които показватъ най-силно движение, ще ни даде по-конкретни данни, както за общата, тъй и за частната характеристика на банковата дѣйностъ прѣзъ 1917 година. Почваме отъ пасива и специално отъ кредиторнитѣ смѣтки, защото за банкнотното обръщение ще посвѣтимъ по-долу особенъ параграфъ.

Кредиторнитѣ смѣтки обхващатъ: 1) лихвенитѣ кредиторни смѣтки, т. е. частнитѣ безсрочни лихвени влогове; 2) депозитнитѣ смѣтки или вземания на банковитѣ клиенти срѣщу депозититѣ отъ цѣнни книги, оставени на хранение въ банката, която събира купонитѣ или излѣзлитѣ отъ тиражѣтитри за смѣтка на клиентитѣ; 3) безлихвенитѣ влогове на разни банки и учрѣждения и 4) публичнитѣ фондове, въ които влизатъ държавни и обществени фондове и, като главно перо, фонда на пощенската спестовна каса.

Общата сума на тия смѣтки показва единъ постояненъ ръстъ отъ 130 милиона въ края на 1913 до 411.2 милиона въ края на 1917 година, т. е. едно увеличение отъ 216%. Най-много сж нарастнали прѣзъ 1917 година лихвенитѣ кредиторни смѣтки (три пѣти въ сравнение съ 1916 година), сетнѣ идатъ безлихвенитѣ смѣтки (2½ пѣти), публичнитѣ фондове (два пѣти) и депозитнитѣ смѣтки (два пѣти):

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Лихвени смѣтки	10.7	3.8	2.5	21.7	64.3
Депозитни смѣтки	4.6	5.6	2.9	3.7	8.2
Безлихвени смѣтки	37.3	54.2	101.8	90.0	146.0
Публични фондове	77.4	73.1	80.0	93.9	192.7
Всичко	130.0	136.7	187.2	209.3	411.2

Нарастването на лихвенитѣ кредиторни смѣтки, т. е. на частнитѣ безсрочни лихвени влогове се дължи на двѣ причини: на изобилнитѣ спестявания на населението, поради извънредното повишение на цѣнитѣ и реализираниитѣ отъ тѣхъ печалби и, второ, на взетото отъ банката рѣшение на 29.IX 1917 година да привлече тия спестявания въ форма на безсрочни влогове срѣщу влогови книжки и срѣщу 4% годишна лихва. Отъ 29.IX 1917 год. до 31 декември с. г. ние имаме тукъ едно увеличление спрѣмо 1916 г. отъ 42 милиона или 223.8%.

Увеличението на депозитнитѣ смѣтки, т. е. на вземанията на депозантитѣ на цѣнни книги отъ инкасирани купони или излѣзли въ тиражъ цѣнни книги, произтича отъ увеличението на общата сума на тия депозити. Отъ 114.9 милиона въ края на 1916 година тѣ сж нарасли на 291.9 милиона; иматъ, значи, едно увеличление отъ 153.9%. Отъ тамъ и порастването на кредиторния остатѣкъ въ депозитнитѣ смѣтки отъ 3.7 милиона на 8.2 или съ 121.7%.

Рѣстѣтъ на остатѣцитѣ по безлихвенитѣ смѣтки или влогове иде отъ натрупанитѣ спестявания отъ една страна и отъ мѣрките, които банката взе спрѣмо банкитѣ въ страната да държатъ въ нея безлихвенно частъ отъ фондоветѣ си за вжтрѣшни прѣводи, които тѣ, частнитѣ банки, правятъ чрѣзъ Народната Банка. Безлихвенитѣ влогове принадлежатъ повече на частни банки и на разни учрѣждения. Тѣхното увеличление спрѣмо 1916 год. е било 56 милиона или 62.3%.

Цифрата на публичнитѣ фондове спрѣмо 1916 г. се качи най-много: отъ 93.9 милиона на 192.7 милиона или съ 105.1%. Главниятъ факторъ на тоя скокъ на горѣ е фонда на пощенската спестовна каса: отъ 71.3 милиона лева въ края на 1916 г. той се издигна на 156.5 милиона въ края на 1917 г. Увеличилъ се е сирѣчь съ 119.3%.

Къмъ групата на кредиторнитѣ смѣтки трѣбва да се причисли и групата на сждебнитѣ влогове, които иматъ тая обща черта съ тѣхъ, че не сж изискуеми на прѣдварително опрѣдѣленъ срокъ. Тѣхното нарастване върви засилено напрѣдъ:

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Сждебни влогове	6.0	0.2	7.1	9.0	15.2

Та прѣдставлява спрѣмо 1916 г. едно увеличление отъ 68.2%.

Слѣдъ групата на безсрочно изискуемитѣ влогове (кредиторни смѣтки и сждебни влогове) иде оная на срочно изискуемитѣ влогове. Това сж почти изключително петгодишни влогове съ 5% годишна лихва, давана въ такъвъ размѣръ само на фондоветѣ отъ публиченъ характеръ и на фондоветѣ съ обществено или общеполезно прѣдназначение. Тѣ растатъ, може да се каже, нормално:

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Срочни влогове	50.5	55.2	59.2	66.7	85.8

Увеличление спрѣмо 1916 год. съ 19.1 милиона или 28.6%. Тукъ спадатъ главно фонда на гражданскитѣ пенсии (43.2 милиона), фонда за кадастра (7.7 милиона) и други.

Източникитѣ на банката, добити отъ издаването на банкноги и отъ безсрочнитѣ и срочнитѣ влогове сж пласирани въ аванси на частни лица и учрѣждения и въ аванси на държавата, респективно мѣстнитѣ комитети на Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ. Тукъ именно изпква главната характеристика на баланситѣ на банката отъ 1915 год. насамъ, както това се вижда отъ съпоставянето на групата на частнитѣ пласменти, краткосрочни и дългосрочни, съ групата на публичнитѣ пласменти, прѣдставлявана въ баланса отъ смѣтката „държавно съкровище“. Докато частнитѣ пласменти намаляватъ и по остатѣци и по оборотъ, публичнитѣ пласменти непрѣкъснато растатъ.

Частнитѣ краткосрочни пласменти обхващатъ дебиторнитѣ смѣтки или аванси на частни лица срѣщу полица, поржчители, цесии, безспорни вземания и на второ мѣсто, сконтовия или търговския портфейлъ :

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Дебиторни смѣтки общо	79.4	92.2	71.5	56.8	93.0
Срѣщу полица	7.7	18.0	10.2	5.6	3.4
„ поржчители	39.0	38.5	28.7	22.5	58.8
„ цесии	6.3	7.5	6.7	6.1	6.5
„ безспорни вземания	1.7	4.3	2.8	1.2	0.8
„ цѣнни книги	4.7	3.4	3.6	3.1	3.6
„ стоки	5.0	4.8	3.4	2.1	5.2
„ ипотека	14.3	15.6	15.8	16.2	14.7
Сконтовъ портфейлъ	41.0	40.7	35.0	28.7	24.1

Общо взето, дебиторнитѣ смѣтки показватъ едно увеличение спрѣмо 1916 година отъ 36.2 милиона, което ще каже, че прѣзъ тая година, въ противоположность на миналитѣ 1915 и 1916 год., частниятъ търговско-индустриаленъ кредитъ е добилъ едно значително оживление. Бързае, обаче, да изтъкнемъ, че това заключение е погрѣшно. Работата е въ това, че посоченото увеличение въ дебиторнитѣ смѣтки съ 63.8% иде изключително отъ аванситѣ срѣщу поржчители, които сж се увеличили отъ 22.5 милиона на 58.8 милиона, т. е. съ 36.3 или съ 161.6%. Това увеличение не произхожда отъ аванситѣ на частни лица, търговци, промишленици или рентиери и хора на свободнитѣ професии, а отъ ония къмъ мѣстнитѣ комитети на Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ. Тия комитети иматъ открити текущи смѣтки при клоноветѣ и агентуритѣ на банката, смѣтки, които въ главната книга на банката сж класифицирани къмъ текущитѣ дебиторни смѣтки срѣщу поржчители (поржчителя въ случая, това е държавата). Тѣй че, като се извади отъ сумата 58.8 милиона общия дългъ по текущитѣ смѣтки срѣщу поржчители въ размѣръ на 39.9 милиона, който се пада на мѣстнитѣ комитети, ще се получи само единъ остатъкъ отъ 18.8 милиона. Сравнимъ ли сега тоя остатъкъ въ края на 1917 год. съ оня отъ 1916 год., възлизашъ на 22.5 милиона, ще се види, че въ сжщностъ ние имаме едно намаление въ текущитѣ смѣтки срѣщу поржчители спрѣмо 1916 год. отъ 3.7 милиона или съ 20%. По тоя начинъ общиятъ остатъкъ по дебиторнитѣ смѣтки за 1917 год. ще бжде не 93 милиона срѣщу 56.8 милиона за 1916 год., а 93 милиона минусъ 39.9, което е равно на 53 милиона срѣщу 56.8 милиона, т. е. едно общо намаление отъ 7.2%. Намалението пкъ на търговския портфейлъ прѣзъ 1917 г. е 4.5 милиона спрѣмо 1916 год. или съ 18.7%.

Тоя фактъ, т. е. намалението на частнитѣ пласменти, е забѣлжителенъ. Спрѣмо банката, той се обяснява съ това, че нѣкои клиенти, спечелили прѣзъ годинитѣ на войната, сж побързали да се издѣлжатъ. Отъ друга страна, банката не е могла да разшири личнитѣ кредити на мнозина клиенти, чието материално положение се е значително подобрило прѣзъ войната и поради това тѣ сж били принудени да се обърнатъ за кредитъ къмъ частнитѣ банки въ страната, толкова повече, че търговията съ тютюни, пашкули, афионъ и пр. даде мѣсто на голѣми кредитни операции. Тѣ бидоха извършени въ грамадната си частъ отъ частнитѣ стари и дори множество нови банки въ видъ на прости аванси, а често и въ форма на партисипации. Това не противорѣчи на факта, че много дребни клиенти, вмѣсто да искатъ нови кредити, изплатиха старитѣ си дългове, благодарение на увеличенитѣ имъ доходи и спестявания. Това явление бие особено на очи въ движението на пласментитѣ и влоговетѣ при Българската Земледѣлческа и Българската Централна Кооперативна банки.

Групата на дългосрочнитѣ частни пласменти не прави изключение отъ общото правило: намаление поради погашение или въздържане отъ нови частни пласменти отъ страна на банката :

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Ипотечни заеми	42.4	42.0	41.4	39.5	33.2
Заеми на окръжия и общини	17.8	18.0	18.8	19.0	21.4
„ за училищни сгради	—	0.2	0.5	0.6	0.7
Анютети	3.0	3.1	4.4	6.1	6.6

Едно слабо увеличение се забѣлѣзва само на заемитѣ на окръжия и общини: 19 милиона лева въ края на 1916 год. срѣщу 21,4 милиона въ края на 1917 година. Това се дължи на новитѣ аванси направени на общинитѣ за посрѣщане на текущи и неотложни нужди. Общинскитѣ приходни бюджети, наистина, доволно намаляха прѣзъ течение на войната, защото извѣстни общински доходи, главно ония отъ октроата, извънредно спаднаха, поради ограничения вносъ отъ странство. Други пкъъ доходи, именно ония отъ кринина и кръвнина, поради стеснението на вжтрѣшната консомация на месо или поради ограничението на свободния стопански вжтрѣшенъ обмѣнъ, удариха съвсѣмъ назадъ.

Всички тия намаления на частнитѣ краткосрочни и дългосрочни пласменти станаха за смѣтка на публичнитѣ пласменти, чието увеличение отъ 1914 година насамъ се проявява съ особена сила. Това се вижда отъ слѣдната таблица, която дава не само остатъци отъ дълга на държавното съкровище къмъ банката, но и оборотитѣ по смѣткитѣ на тоя дългъ:

Държавно Съкровище.	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Въ начало на годината . . .	26.6	142.9	154.8	146.9	260.8
постъпило прѣзъ годината . .	421.0	503.9	670.2	1792.6	2384.1
изтеглено прѣзъ годината . .	537.3	515.8	662.3	1906.5	2744.6
оставатъ въ края на годината	142.9	154.8	146.9	260.8	621.3

Дългътъ на Държавното Съкровище спрѣмо 1914 година е нарастналъ, прочее, до края на 1917 година отъ 154.8 милиона на 621.3 милиона, т. е. увеличилъ се е съ 301.4%. Трѣбва да забѣлѣжимъ, обаче, че тоя дългъ прѣдставлява само единъ неплатенъ още остатъкъ. Въ сжщность, Държавното Съкровище е изтеглило за нуждитѣ на войната само отъ банката близо два милиарда, но е платило отъ тѣхъ послѣдователно близо милиардъ и половина, които сж посочени отчасти въ баланса на банката въ видъ на вземания отъ страннитѣ кореспонденти. Тия вземания възлизатъ на единъ милиардъ и 239.7 милиона и сж облечени до размѣръ на 1197.7 милиона въ краткосрочни съкровищни бонове на чуждестранни държави. Тѣ сж отстъпени на банката отъ Държавното съкровище за изплащане на неговия дългъ къмъ нея, а банката ги пласира въ чуждестранни съкровищни бонове, за да обезпечи банкнотното си обръщение.

* * *

Ние стигаме до най-важния параграфъ на това изложение, именно до банкнотното обръщение и неговото покритие и нека прибавимъ още до неговата стойность или покупателна сила на днешнитѣ наши пари.

Банкнотното обръщение се разшири твърдѣ много, защото всички платежи за посрѣщане грамаднитѣ и извънреднитѣ разходи за подържане на войната, за изхранване на войската и за помощитѣ на войнишкитѣ сѣмейства, както и за погълване на дефицититѣ на обикновения приходенъ бюджетъ, споредъ приетитѣ у насъ системи, се покриваха съ банкноти, т. е. съ вжтрѣшни принудителни безлихвени заеми, каквито въ сжщность прѣдставляватъ постояннитѣ емисии въ банкнотитѣ отъ страна на Българската народна банка.

Прогресията на издаването на банкнотитѣ се вижда отъ слѣднитѣ цифри, прѣдставляващи на ходящитѣ се въ обръщение банкноти, гласящи въ злато или сребро, въ края на всѣка година отъ 1913 година насамъ:

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Банкноти въ обръщение . . .	188.7	226.6	369.7	833.9	1492.7
Коефициенти на увеличението .	100.0	120.0	195.8	441.9	791.0

Покритието или обезпечението на тия банкноти е добро:

	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Наличность	78.8	83.6	83.9	85.4	95.8
Портфейлъ срѣщу странство . . .	1.6	22.7	58.8	650.1	1197.7
Общо покритие	80.4	106.3	142.7	735.5	1293.5
Общо банкнотно обръщение . . .	188.8	226.6	369.8	833.9	1492.7
Процентно отношение на покритието къмъ банкнотното обръщение . .	42.5 %	46.9 %	38.6 %	88.2 %	85.9 %

Недостатъкът на това покритие се заключава въ това, че то се състои главно въ портфейлъ срѣщу странство, който не е прѣко и веднага реализуемъ въ налични и ефетивни златни монети. Това положение на покритие, състоящо въ краткосрочни цѣнни книги или въ недостатъченъ срѣмо обръщението металически стокъ, дава на банкнотитѣ характеръ на книжни пари, т. е. на банкноти съ наложителенъ курсъ, необмѣняеми въ пари поне докль трае войната и нейната ликвидация.

Това обстоятелство, т. е. изобилието на книжнитѣ пари, взето въ връзка съ редъ други стопански фактори, подбива покупателната имъ сила срѣмо стокитѣ. За иллюстрация на това може да послужи слѣдната таблица за цѣнитѣ на стокитѣ, които масово се консумиратъ у насъ:

Цѣни на дребно за 1 килограмъ.

	1912 г.	1913 г.	1914 г.	1916 г.		1917 г.		1918 г.	
	Срѣдно год.	м. мартъ срѣдно	м. мартъ срѣдно	м. мартъ		м. мартъ		м. мартъ	
				миним.	максим.	миним.	максим.	миним.	максим.
Фасуль	0.35	0.35	0.32	0.40	1.20	0.90	1.80	1.50	3.—
Орисъ	0.59	0.63	0.63	1.20	4.50	2.50	2.50	4.—	12.—
Хлѣбъ (черъ)	0.23	0.24	0.25	0.28	0.50	0.45	1.—	0.35	0.95
Месо	1.04	1.05	1.08	0.70	4.50	1.50	4.50	3.50	4.20
Млѣко прѣсно	0.36	0.39	0.38	0.40	0.80	0.60	2.—	0.90	3.—
Масло	2.53	2.71	2.80	3.—	8.—	8.—	12.—	12.—	25.—
Сирене	1.23	1.37	1.48	1.50	5.—	1.50	6.—	4.60	12.—
Кашкавалъ	2.15	2.41	2.56	5.—	9.—	н ъ м а		6.—	15.—
Захаръ	1.23	1.26	1.12	1.35	5.—	2.10	15.—	3.50	25.—
Кафе	3.38	3.50	3.54	7.—	14.—	25.—	38.—	80.—	120.—
Соль	0.22	0.25	0.25	0.18	0.60	0.45	4.80	0.60	—
Дървено масло	2.17	2.27	2.35	5.—	12.—	24.—	28.—	60.—	80.—
Газъ	0.45	0.50	1.41	0.60	2.40	1.25	3.—	1.50	12.—
Сапунъ за пране	1.07	1.13	1.20	2.—	6.—	4.—	8.—	8.—	12.—

Доколкото покупателната сила на кредитния левъ зависи отъ количеството на банкнотитѣ въ обръщение, Управлението на банката не е прѣставало отъ началото на 1916 г. да прѣпоръчва нужнитѣ мѣропрития на неговото ограничение. То е настоявало именно да се издадатъ съкровищни краткосрочни бонове и дългосрочни 6% вътрѣшни титри, въ които да се облече частъ отъ банкнотитѣ въ обръщение и съ това да се ограничи по-нататѣшното имъ бързо увеличение. За да подготви спестяванията на страната къмъ това обличане и да ги насочи въ тая посока, управлението на банката взе най-послѣ само да привлича и съсрѣдоточава въ каситѣ си народнитѣ спестявания отъ м. септември 1917 год. въ видъ на безсрочни 4% влогове. Отъ сжщата дата нататѣкъ се пуснаха въ обръщение чрѣзъ каситѣ на банката и съкровищни бонове съ срокъ 6 мѣсеци, година и двѣ години и годишна лихва отъ 4, 5 и 5 1/2%. Тия бонове, обаче, възлизали до 31 декември 1917 г. на 251.3 милиона лева, подлежатъ на сконтиране прѣдъ банката въ всѣки моментъ, въпрѣки означения въ тѣхъ срокъ. До тѣхното консолидиране, слѣдователно, тѣ винаги ще застрашаватъ каситѣ на банката и ще прѣдставляватъ една опасностъ отъ масови сконтирания въ кризисни дни и масово увеличение на банкнотното обръщение. Ето защо, тѣхното консолидиране се явява належаще. Належаще е сжщо и увеличението на приходитѣ на Държавното съкровище чрѣзъ редъ нови или увеличени данѣци, съ които би се прѣкратила емисията на банкнотитѣ за покриване на бюджетнитѣ дефицити.

* * *

Финансовиятъ резултатъ отъ операциитѣ на банката прѣзъ 1917 год., въ сравнение съ прѣдходната година, е още по-благоприятенъ: чиститѣ печалби сж съ 13 милиона и 683 хиляди лева повече, т. е. прѣдставляватъ едно увеличение отъ 53.3%.

П р и х о д и :	1913 г.	1914 г.	1915 г.	1916 г.	1917 г.
	въ милиони лева				
Лихви отъ заеми	19,137	19,131	20,399	37,736	71,759
Комисиона и разлика курса	1,085	—	—	763	—
Други	511	700	875	261	365
Всичко	20,733	19,831	21,274	38,760	72,124

Разходи:					
Лихви на влогове	5,996	6,007	5,759	7,579	11,242
Комисиона и разл. курса	—	1,875	3,946	—	10,891
Други	367	349	588	1,056	4,734
Лични и веществ. разходи	3,039	3,810	3,885	4,466	5,916
Всичко	9,402	12,041	14,178	13,101	32,783
Чистъ приходъ	11,331	7,790	7,096	25,659	39,341

Най-важниятъ източникъ на тия печалби сж лихвитъ отъ заеми. И понеже частнитъ заеми или пласменти, както видѣхме по-горѣ, сж намалѣли за смѣтка на публичнитъ, т. е. ония на Държавното съкровище, излиза, че печалбитъ на банката и за тая година, както и прѣзъ 1916 г., идатъ главно отъ заемитъ направени на Държавното съкровище. Най-важниятъ разходъ, отъ друга страна, това сж лихвитъ, платени на влогове: това сж лихвитъ на срочнитъ влогове, ония на фондоветъ на спестовната каса и четирипроцентнитъ безсрочни влогове, за които стана дума по-горѣ.

Разпрѣдѣлянето на чистата печалба стана съгласно чл. чл. 4, 6, 22 и 62 отъ закона за банката и се изразява въ слѣднитъ сравнителни цифри:

	1913 г.		1914 г.		1915 г.		1916 г.		1917 г.	
	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума	%	сума
	в ъ ж и л я д и л е в а									
Запасенъ капиталъ	25.—	2832.8	25.—	1947.4	25.—	1774.1	11.99	3076.8	—	—
Ипот. резер. фондъ	1.53	174.3	2.02	171.2	1.65	117.5	0.56	144.4	0.51	199.0
Фондове съмн. вземания	41.17	4670.8	23.52	1833.1	25.15	1784.0	62.61	16064.1	66.10	26004.3
Тангисми	2.34	326.0	3.06	238.0	3.10	220.0	2.65	681.0	1.94	764.7
Държавно съкровище	29.36	3327.3	46.22	3600.0	45.10	3200.0	22.19	5693.0	31.45	12373.8

Понеже легалниятъ размѣръ на основния и запасния капитали на банката бѣха попълнени още миналата година отъ печалбитъ за 1917 год., не се направиха никакви одрѣжки за тѣхна смѣтка. Припадащитъ се тѣмъ одрѣжки, слѣдъ като се отдѣлиха 12.3 милиона за държавното съкровище (миналата година само 5.6 милиона) и съответнитъ проценти за останалитъ фондове, остатъкътъ отъ 26 милиона лева мина въ фонда на съмнителнитъ вземания. Тѣй че на 31 декември 1917 година тоя фондъ възлѣзе на внушителната цифра отъ 50 милиона лева.

* * *

Като взе прѣдъ видъ, че фондътъ за съмнителнитъ вземания служи да покрива случайнитъ загуби на банката и че сжщата роль играе запасния капиталъ, който възлиза на 10 милиона лева; че въ такъвъ случай цѣлата сума на фонда за съмнителнитъ вземания отъ 50 милиона лева да се употреби за увеличение на основния капиталъ, управителниятъ съвѣтъ рѣши да се измѣни закона за банката въ смисълъ, щото основниятъ капиталъ да стане 100 милиона, а запасния — 50 милиона.

Това засилване на капиталитъ на банката се налага и по съображения отъ стопанско естество, именно поради развитието и обособението на нашето банково дѣло, което изисква и съответнитъ промѣни въ организацията, службитъ и срѣдствата на централния банковъ институтъ. Частнитъ кредитни учрѣждения у насъ, заедно съ ония, основани съ чужди капитали, до края на 1912 год. възлизаха на 67 съ 77,843,400 номиналенъ и 48,458,680 лева внесень капиталъ. Най-малката сума на внесения капиталъ бѣ 15,000 лева, най-голѣмата — 6,000,000 лева, а срѣдната — 723,711.6 лева. До края на 1917 год. числото на тия банки порастна на 96 съ 392.2 милиона лева номиналенъ и 212.8 милиона внесень капиталъ. Най-малката сума внесень капиталъ е 100 хиляди, най-голѣмата — 8 милиона, а срѣдната — 2.2 милиона. Споредъ прѣдвидената сума на номиналния капиталъ, двѣ банки ще иматъ въ недалечно бждаще основенъ капиталъ отъ по 50 милиона лева и нагорѣ, а три други банки ще иматъ капиталъ между 20 и 30 милиона. Очевидно е, слѣдователно, че при това развитие на частнитъ банки по брой и по концентрация на капитали, централния банковъ институтъ не може да остане съ 20 милиона само основенъ капиталъ.

Независимо отъ това, банковото дѣло въ страната постоянно се обособява. До края на девет-десетѣхъ години, по самото положение на нѣщата, Българската народна банка бѣ единъ универса-

лѣнъ кредитенъ институтъ; тя практикуваше и сконтовия, и индустриалния, и ломбардния, и ипотечния, и комуналния кредити, а по-рано дори и земледѣлческия. Съ реформирането на Българската земледѣлческа банка въ 1894 и 1904 год. земледѣлческия кредитъ се обособи въ тая банка, а съ развитието на кооперациитѣ и популярнитѣ банки, дребния селски и дребния градско-индустриаленъ кредитъ се обособи въ лицето на Българската централна кооперативна банка и редъ популярни банки напослѣдъкъ. Съ създаването на редъ частни банки, прѣдприемаческия и едриятъ индустриаленъ кредитъ, практикуванъ отъ банката подъ форма на аванси срѣщу цесии, е на пжтъ вече да се обособи и поеме въ видъ на партиципации отъ по-силнитѣ частни банки. Остава ипотечния и комуналния кредитъ, разпрѣдѣленъ за сега между Българската народна и Българската земледѣлческа банки, който неминуемо ще трѣбва да се обособи поне за градската недвижима собственостъ и дългосрочнитѣ заеми на градски общини и общественитѣ учрѣждения, въ отдѣлно публично кредитно учрѣждение. Концентрацията и обособлението, обаче, въ областъта на банковото дѣло налагатъ нови задачи на банката. Тя не само ще трѣбва да догони типа на чисто емисионнитѣ банки, като прѣдостави ипотечния и мобилиярния кредитъ на особени за това кредитни институти, но ще бжде принудена, като централенъ емисионенъ институтъ, да засили своитѣ материални срдства чрѣзъ увеличение на своитѣ капитали: обема и оборотитѣ на нейнитѣ сконтови и авансови операции, при това разширение и обособление на кредитната система у насъ, ще порастнатъ наистина значително; слѣдователно, съотвѣтно на това, необходимо е още отъ сега да се засилатъ и нейнитѣ капитали, обезпечаващи рисковетѣ на разширената ѣ дѣйность.

Намалението на частнитѣ пласменти прѣзъ военнитѣ години и особено намалението на сконтовия портфейлъ, което констатирахме по-горѣ, е положение врѣменно. Това отношение на частно-търговскитѣ пласменти къмъ публичнитѣ пласменти скоро ще се измѣни въ полза на първитѣ.

Ние се надѣваме, прочее, че тия наши съображения ще намѣрятъ Вашето одобрение и че исканитѣ увеличения на капиталитѣ на банката и прѣдстоящитѣ реформи въ нейната организация и нейнитѣ служби, въ смисълъ на едно обособление и развитие по типа на модернитѣ емисионни банки, ще бждатъ посрѣщнати съ нуждната благосклонность.

Благоволете да приемете, Господинъ Министре, увѣренята ни въ нашитѣ особени почитания.

Управитель: Хр. Чакаловъ

Администратори: { П. Чолаковъ
Т. Николовъ
Ив. К. Мариновичъ
Д-ръ Стоковъ.

ОБЩА ВЪ- за положението на сметките въ Главната

№ на сметката	Наименование на сметкитѣ	Общи суми на сметкитѣ				Остатъци по сметкитѣ			
		Дебитъ		Кредитъ		Дебитъ		Кредитъ	
		лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.
1	Капиталъ	—	—	20.000.000	—	—	—	20.000.000	—
2	Запасенъ капиталъ	—	—	10.000.000	—	—	—	10.000.000	—
3	Фондове на запасния капиталъ	8.425.348	65	2.163.550	85	6.261.797	80	—	—
4	Движими и недвижими имоти	1.594.384	52	212.634	25	1.381.750	27	—	—
5	Каса	4.636.671.528	80	4.319.712.993	07	316.958.535	73	—	—
6	Банкноти за обръщение	—	—	1.718.010.410	—	—	—	1.718.010.410	—
7	Банкноти за унищожение	12.592	50	—	—	12.592	50	—	—
8	Портфейлъ	30.219.219	20	6.096.430	58	24.122.788	62	—	—
9	Портфейлъ срѣшу странство	5.001.965.065	—	3.804.271.725	—	1.197.693.340	—	—	—
10	Сждебни дѣла	16.262.520	37	2.230.673	86	14.031.846	51	—	—
11	Странии кореспонденти	5.285.629.368	44	5.243.542.860	32	42.086.508	12	—	—
12	Специални текущи с/ки подъ гаранция на 2 лица	422.519.260	19	363.697.621	97	58.821.638	22	—	—
13	Специални текущи с/ки подъ гаранция на полици.	41.888.300	10	38.534.881	93	3.353.418	17	—	—
14	Специални текущи сметки срѣшу ипотеки	21.950.154	11	7.229.112	17	14.721.041	94	—	—
15	Специални текущи с/ки подъ залогъ на цѣнни книжа.	7.517.797	83	4.444.688	12	3.073.109	71	—	—
16	Специални текущи с/ки подъ залогъ на стоки и кон.	9.451.165	09	4.255.794	15	5.195.370	94	—	—
17	Заеми срѣшу цѣнни книжа	735.407	37	231.979	20	503.428	17	—	—
18	Заеми срѣшу стоки и коносаменти	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Ипотечни заеми	1.642.622	95	94.857	05	1.547.765	90	—	—
20	Анютетни ипотечни заеми	37.877.644	76	6.211.175	94	31.666.468	82	—	—
21	Анютетни	10.701.584	09	4.098.793	42	6.602.790	67	—	—
22	Открити ипотекарни длъжници	1.551.788	17	135.416	45	1.416.371	72	—	—
23	Присъдени недвижими имоти	2.455.033	40	1.951.104	97	503.928	43	—	—
24	Секвестри	170.574	25	87.042	60	83.531	65	—	—
25	Разноски и аконти по ипотеки	868.850	72	881.223	49	—	—	12.372	77
26	Доходи и разходи по банковн имоти	493.089	17	493.089	17	—	—	—	—
27	Заеми на окръжия, общини и учрѣждения	21.766.198	49	440.670	69	21.325.527	80	—	—
28	Управление на държавнитѣ дългове	2.107.487.609	67	2.107.776.903	13	—	—	289.293	46
29	Заеми на общини за училищни сгради	900.756	31	192.116	88	708.639	43	—	—
30	Домицилирани облигации и купони	13.204.798	30	10.542.986	25	2.661.812	05	—	—
31	Клонове и агентури	2.881.640.552	57	2.907.387.800	42	—	—	25.747.247	85
32	Текущи лихвени сметки	93.279.899	92	154.834.710	94	—	—	61.554.811	02
33	Текущи безлихвени сметки	2.569.516.826	93	2.715.540.232	06	—	—	146.023.405	13
34	Сконтони сметки	—	—	61	45	—	—	61	45
35	Държавно съкровище	2.656.456.759	57	2.266.436.172	80	390.020.586	77	—	—
36	Влогове лихвени срочни	17.858.853	50	103.683.900	08	—	—	85.825.046	58
37	Влогове безлихвени за гаранция	106.819.955	27	122.031.217	26	—	—	15.211.261	99
38	Депозитни текущи сметки	31.526.561	45	39.685.077	63	—	—	8.158.516	23
39	Депозирани полици	25.364.533	69	8.986.883	74	16.377.649	95	—	—
40	Депозанти на полици	8.986.883	74	25.364.533	69	—	—	16.377.649	95
41	Полици за събиране	92.557.983	24	23.198.775	25	69.359.207	99	—	—
42	Седанти	23.201.775	25	92.560.983	24	—	—	69.359.207	99
43	Инкасиранн полици	13.322.261	42	13.322.313	43	—	—	52	01
44	Депозити на хранение	403.126.163	20	111.185.298	48	291.940.864	72	—	—
45	Депозанти	111.185.298	48	403.126.163	20	—	—	291.940.864	72
46	Държавни цѣнни материали	255.975.309	39	197.492.808	12	58.483.001	27	—	—
47	Държавно хранилище	197.492.833	12	255.975.834	39	—	—	58.483.001	27
48	Цѣнни книжа за гаранция	48.039.050	81	19.400.789	—	28.638.261	81	—	—
49	Удостоверения цѣнни книжа	19.400.789	—	48.039.050	81	—	—	28.638.261	81
50	Записи за гаранция	3.327.789	45	715.215	—	2.612.574	45	—	—
51	Удостоверения за гаранция	715.215	—	3.327.789	45	—	—	2.612.574	45
	Прѣнесени	27.243.757.957	45	27.189.835.846	—	2.612.166.150	13	2.558.244.038	68

ДОМОСТЪ

книга на 31 декемврий, 1917 година.

№ на сметката	Наименование на сметкитѣ	Общи суми на сметкитѣ				Остатѣци по сметкитѣ			
		Дебитъ		Кредитъ		Дебитъ		Кредитъ	
		лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.
	Прѣнесени	27.243.757.957	45	27.189.835.846	—	2.612.166.150	13	2.558.244.038	68
52	Партиципации	3.594.274	90	86.500	—	3.507.774	90	—	—
53	Български държавни и общински фондове	3.794.792	95	1.476.185	55	2.318.607	40	—	—
54	Разноски за печатане банкноти	3.805.444	10	3.805.444	10	—	—	—	—
57	Сждебни разноски	433.759	—	375.043	41	58.715	59	—	—
58	Гербови и пощенски марки	434.130	31	366.073	45	68.056	86	—	—
59	Лихви отъ заемни и сконтирани полици	5.492.823	39	5.492.823	39	—	—	—	—
60	Лихви отъ заеми срѣшу недвижими имоти	4.257.794	63	4.257.794	63	—	—	—	—
61	Лихви отъ заеми на землед. банки, окр. и общ.	1.173.835	72	1.173.835	72	—	—	—	—
62	Лихви и раз. курса отъ фондове	1.421.047	05	1.421.047	05	—	—	—	—
63	Лихви на влогове	5.559.301	89	5.559.301	89	—	—	—	—
64	Лихви на заложенитѣ облигации 1909 г.	1.245.825	—	1.245.825	—	—	—	—	—
65	Общи разноски по управлението	5.957.782	02	5.957.782	02	—	—	—	—
66	Телеграми и порто	74.137	38	74.137	38	—	—	—	—
67	Комиснона и разлика курса	16.904.275	35	16.904.275	35	—	—	—	—
69	Печалби и загуби.	33.168.247	28	72.510.046	75	—	—	39.341.799	47
70	Възнаграждение на служащитѣ.	680.998	92	680.998	92	—	—	—	—
71	Условно продадени имоти.	103.712	89	85.135	33	18.577	56	—	—
72	Прѣводи и акредитиви.	689.985.861	52	707.082.543	63	—	—	17.096.682	11
73	Заложни облигации на Б. Н. Б. 4 1/2% 1909.	390.000	—	27.780.000	—	—	—	27.390.000	—
74	Разлика курса отъ зал. обл. на Б. Н. Б. 4 1/2% 1909	3.644.458	20	51.164	10	3.593.294	10	—	—
75	Ипотеченъ резервенъ фондъ	—	—	1.104.033	69	—	—	1.104.033	69
76	Фондъ — ликвидация на присждени имоти	—	—	1.382.992	51	—	—	1.382.992	51
77	Разноски по ипотеки въ сждъ	82.670	32	48.738	70	33.931	62	—	—
78	Гаранции отъ странни кореспонденти	8.347.986	50	3.861.855	50	4.486.131	—	—	—
79	Удостоверения за странни кореспонденти.	3.861.855	50	8.347.986	50	—	—	4.486.131	—
80	Държавни, общински и обществени фондове	237.246.548	24	429.947.856	77	—	—	192.701.308	53
81	Лихви отъ странни кореспонденти	46.903.457	11	46.903.457	11	—	—	—	—
82	Лихви отъ сждебни дѣла	1.182.732	57	1.182.732	57	—	—	—	—
83	Лихви отъ специални текущи сметки	29.697.841	76	29.697.841	76	—	—	—	—
84	Лихви на текущи сметки.	5.464.246	12	5.464.246	12	—	—	—	—
85	Фондъ съмнителни вземания	4.267	95	24.000.000	—	—	—	23.995.732	05
86	Специални текущи сметки гаранц. цесии	6.562.656	72	55.978	05	6.506.678	67	—	—
87	Спец. текущи сметки гаранц. безспорни вземания	1.514.197	91	671.486	54	842.711	37	—	—
88	Лихви отъ заеми на общини за училищни сгради.	46.556	59	46.556	59	—	—	—	—
89	Акцепти	—	—	2.760.488	—	—	—	2.760.488	—
90	Провинциална каса	92.276.859	94	88.194.278	03	4.082.581	91	—	—
91	Държавни съкровищни бонове.	348.965.000	—	117.654.000	—	231.311.000	—	—	—
92	Лихви отъ държавни съкровищни бонове	144.644	10	144.644	10	—	—	—	—
93	Лихви отъ заем. и сконтир. полици за 1918 год.	4.628.372	16	1.602	07	4.626.770	09	—	—
94	Лихви отъ заеми на з. б., окржж. и общ. за 1918 г.	—	—	1.254	20	—	—	1.254	20
95	Лихви отъ заеми срѣшу недвиж. имоти за 1918 г.	—	—	129	30	—	—	129	30
96	Лихви и раз. курса отъ фондове за 1918 год.	654.444	35	—	—	654.444	35	—	—
97	Лихви на влогове за 1918 година.	—	—	2.129.561	75	—	—	2.129.561	75
98	Комиснона и разл. курса за 1918 година	—	—	1.532	56	—	—	1.532	56
99	Лихви отъ странни кореспонденти за 1918 год.	—	—	3.606.367	—	—	—	3.606.367	—
100	Лихви отъ специални текущи сметки за 1918 год.	569	50	29.499	55	—	—	28.930	05
101	Лихви на текущи сметки за 1918 година.	—	—	4.444	65	—	—	4.444	65
	Всичко	28.813.465.367	29	28.813.465.367	29	2.874.275.425	55	2.874.275.425	55

ОБЩЪ
на Българската Народна Банка,

А К Т И В Ъ		
	лева	ст.
Монетна наличност	95.811.469	89
Страни кореспонденти	42.086.508	12
Портфейлъ срѣщу странство	1.197.693 340	—
Портфейлъ	24.122.788	62
Специални текущи смѣтки	77.792.927	08
Държавно съкровище	621.331.586	77
Краткосрочни заеми	503.428	17
Дългосрочни заеми	76 572.234	56
Български държавни и общински фондове	2.318.607	40
Фондове на запасния капиталъ	6.261.797	80
Партиципации	3.507.774	90
Движими и недвижими имоти	1.381.750	27
Присъдени недвижими имоти	503.928	43
Разни активи	21.966.137	66
Всичко	2.171.854.279	67

БАЛАНСЪ
 сключенъ на 31 декемврий, 1917 год.

	П а с и в ъ	
	лева	ст.
Капиталъ	20.000.000	—
Зпасенъ капиталъ	10.000.000	—
Фондъ съмнителни вземания	23.995.732	05
Ипотеченъ резервенъ фондъ	1.104.033	69
Фондъ — ликвидация на присждени имоти	1.382.992	51
Банкноти въ обръщение	1.492.768.169	75
Текущи кредиторни смѣтки	408.438.102	36
Акцепти	2.760.488	—
Управление на държавнитъ дългове	289.293	46
Влогове лихвени срочни	85.825.046	58
Заложни облигации на Б. Н. Б. 4 ¹ / ₂ % 1909 година	27.390.000	—
Разни пасиви	58.558.621	80
Чиста печалба	39.341.799	47
	2.171.854.279	67

БИБЛИОТЕКА НА БАНКА

Сравнителна за печалбитъ и загубитъ на Българската

Наименование на приходитъ	1916 год.		1917 год.		Разлика		
	лева	ст.	лева	ст.	+	лева	ст.
Лихви отъ заемни и сконтирани полица	2.009.228	09	1.640.445	15	—	368.782	94
Лихви отъ страни кореспонденти	17.629.986	67	43.129.826	80	+	25 499.840	13
Лихви отъ сждебни дѣла	484.240	14	1.172.834	61	+	688.594	47
Лихви отъ специални текущи смѣтки	12.479.751	81	20 398.755	56	-	7.919.003	75
Лихви отъ заеми срѣщу недвижими имоти	3.897.749	47	4.244.746	23	+	346.996	76
Лихви отъ заеми на окржж. и общ. учрѣждения.	1.223.165	84	1.172.556	82	—	50,609	02
Лихви и разлика курса отъ фондове	12 072	04	—	—	—	—	—
Комисиона и разлика курса	762.735	15	—	—	—	—	—
Телеграми и порто.	45.553	65	50 963	25	+	5.409	60
Доходи и разходи по банкови имоти	45.986	87	—	—	—	—	—
Лихви отъ заеми на общини за постр. учил. сгради	39.174	78	46.556	59	+	7.381	81
Лихви отъ държавни съкровищни бонове	—	—	139.642	60	+	139.642	60
Разни.	130.124	42	128.541	95	—	1.582	47
Всичко	38 759.768	93	72.124.869	56	+	34.185.894	69

таблица

Народна Банка прѣзъ 1916 и 1917 год.

Наименование на разходитѣ	1916 год.		1917 год.		Разлика		
	лева	ст.	лева	ст.	+	лева	ст.
Съдържание на служащитѣ	3.299.829	31	3.592.704	36	+	292.875	05
Канцеларски и др. разноски	951.875	61	2.165.301	45	+	1.213.425	84
Погашение на движими и недвижими имоти . .	214.322	16	158.469	45	—	55.852	71
Разноски за печатане банкноти	973.273	50	3.805.444	10	+	2.832.170	60
Лихви на влогове	3.098.790	87	3.751.374	01	+	652.583	14
Лихви на текущи смѣтки	3.217.922	57	5.339.217	61	+	2.121.295	04
Лихви на зложнитѣ облигации	1.262.475	—	1.245.825	—	—	16.650	—
Лихви и разлика курса отъ фондове	—	—	668.688	77	+	680.760	81
Разлика курса на зложнитѣ облигации	48.540	30	51.164	10	+	2.623	80
Доходи и разходи отъ банков имоти	—	—	235.827	17	+	281.814	04
Комисиона и разлика курса	—	—	10.891.175	16	+	11.653.910	31
Разни	33.455	01	877.878	91	+	844.423	90
Чиста печалба	25.659.284	60	39.341.799	47	+	13.682.514	87
Всичко	38.759.768	93	72.124.869	56	+	34.185.894	69